

**Agustí
Ensesa
Bonet**
Escola de
Tastavins
del Gironès

El vi

Mo 2011

Blanc de blancs

No és un vi novell com els que es presenten al mercat el mes de novembre, pels voltants de Sant Martí, encara que el Mo blanc, com el rosat, posats a la venda fa pocs dies, és un vi de l'última collita i una demostració més dels bons vins blancs que es poden elaborar a l'Empordà. Amb l'ajuda de noves tecnologies, conjuntament amb el llegat tradicional vitícola de la nostra regió, i usant les va-

rietats Macabeu, Chardonnay i una part de Muscat –que li confereix aroma exuberant–, s'aconsegueix aquest vi blanc atractiu i seductor. L'aroma és plena de matisos florals –aroma primària–, que procedeixen dels raïms. També recorda les fruites madures i exòtiques –és l'aroma secundària, procedent d'una fermentació tecnològica i controlada que desemboca en un final sedós i equilibrat–.

En boca és untuós, avellutat, delicat i fresc. Un vi per gaudir amb un tast vibrant i d'explosives sensacions. Molt adequat per degustar-lo sol, ben fresc, com a aperitiu. Excel·lent per maridar amb un bon plat de fruits del mar i marisc de clova. Preu aproximat: 5,50 euros.

El celler elaborador: Oliveda de Capmany és un antic celler amb llarga tradició familiar i gestionat per gent jove que han situat el grup empresarial com un dels més actius de l'Empordà. Mereixen una visita les seves instal·lacions i el seu Museu de les Aixetes. Més informació: www.grupoliveda.com i www.girovi.cat

Col·leccionisme

Temps de celebració

Les grans festes populars, religioses i familiars centren l'atenció

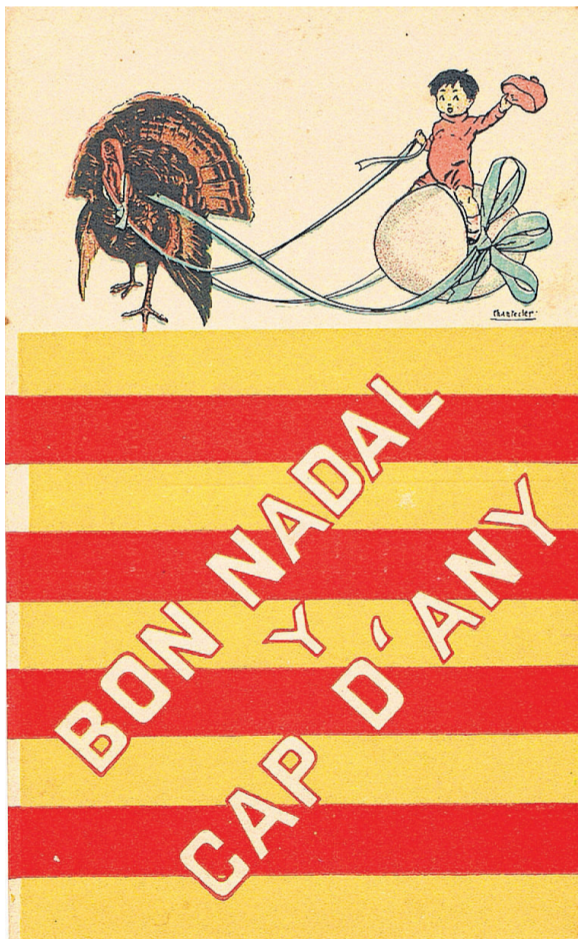
**Xavier
Romero**

Som ben bé al mig del cycle festiu per excel·lència de l'any, que comença per Nadal, continua amb el canvi d'any, i s'acaba per Reis. Tot el simbolisme que emana d'aquestes festes de gran pòsit costumista, religiós i familiar, és des d'antic objecte d'atenció per a les persones interessades per aquests fenòmens socials. El col·leccionisme popular, doncs, hi participa de ple i amb moltes possibilitats en aquestes dates, quan pràcticament tot el món, i no només el cristià, es troba en període de celebracions.

El costumari dels pobles dona a conèixer una àmplia varietat de tradicions, festes i devocions estretament lligades a les dates de Cap d'any, en alguns aspectes molt més esperades i reconegudes en temps pretèrits, quan no hi havia l'abundància i els mitjans de què, tot i l'actual crisi econòmica, podem gaudir hores d'ara. Per altra banda, el consumisme i determinats costums foranis han fet que el materialisme, la festa i la xerinola sembla que passin per sobre d'altres valors i tradicions diguem-ne més espirituals i entranyables.

El ventall a tractar pel col·leccionista resulta molt divers i per a totes les tendències, des d'aquells que prefereixen les figuretes dels pessebres i d'altres composicions al·legòriques a tall de diorames –i dels quals a les comarques gironines en tenim grans especialistes i fins i tot museus–, fins als que conreen amb molta devoció el col·leccionisme de paper imprès que mostra estampes religioses, reproduccions d'obres d'art, motius romàntics, etnològics, d'antics oficis i costums populars, en definitiva.

Així, en el camp concret i ben interessant del paper, es poden cercar, classificar i guardar nades de tota mena, tant de factura industrial com artesanal; estampes, cartells i punts de llibre de record de pessebres vivents, entre d'altres; la mateixa loteria que ja vam comentar, amb un sorteig nadalenc que trenca tots els motllos i bat rècords de participació; les emissions filatèliques que en la majoria dels països, fins i tot en alguns minoritàriament cristians, es converteixen en les sèries de més tirada i consegüentment projecció; aquelles magnífiques i cridaneres «dècimes» gironines amb les quals els escolars felicitaven els seus familiars de puny i lletra i en el cas dels més menuts ajudats per llurs professors; les targetes postals, abundantment

emprades en temps pretèrits per ser el mitjà de comunicació més assequible, barat i extès; els calendaris i almanacs de l'any nou editats en alguns casos amb gran riquesa literària i artística, el format dels quals per altra banda està dissenyat per a les més variades utilitats –de paret, de butxaca, de cartera i professionals–; les felicitacions dels servidors públics, i altres modalitats d'expressió artística, pietosa i familiar que emanen de la mateixa iniciativa de la gent.

Coincidint amb aquestes dates, se solen convocar concursos de nades i pessebres, alguns d'ells escolars, i exposicions de tots aquests objectes esmentats. Des del nostre arxiu hem aportat en diverses ocasions a entitats, ajuntaments i consells comarcals, mostres de material allusiu a les celebracions d'aquests dies, i hem pogut comprovar com rebien l'atenció de públic de totes les edats, però amb més interès per part de les persones grans, que recordaven així altres temps i costums i una diferent sensibilitat.

Gironins del segle XIX

Emili Arderius Lesmary

El veterinari Arderius tenia dos vailets ben eixerits. Almenys això és el que comentava tothom a Figueres cada vegada que els veien passejar al costat del seu pare. Tot i que encara eren molt jovenets, hom semblava entreveure quin seria el destí de cadascú o, si més no, s'intuïen quines serien les seves dèries. El gran tenia un posat més formal, fins i tot observava la gent del seu voltant amb un punt de circumspecció. En canvi, el petit sempre estava a la lluna i qualsevol cosa el distreia.

Emili i Antoni Arderius Lesmary eren fills del veterinari i polític republicà Joan Arderius Benjol, que el 2006 ja va ser protagonista d'un dels articles d'aquesta secció.

Emili –nascut el 1869– era el gran, mentre que Antoni era del 1874. Pel que fa al primer, com havia fet el seu pare, també es va interessar per les ciències, però va preferir les persones a les bèsties i va estudiar la carrera de medicina a la Universitat de Barcelona. Al llarg de la seva vida, una de les principals preocupacions que va tenir com a facultatiu va ser la d'atendre les persones amb menys recursos econòmics. Això es va fer palès quan va obrir consulta a Amer i, sobretot, al traslladar-se a Llança, on sempre tenia temps per als més desafortunats. Fruit de la seva sensibilitat social, al poble de seguida es va guanyar el sobrenom d'«el metge dels pobres». Malgrat que va morir el juny del 1951, quan tenia 82 anys, el record de la seva manera de fer va perdurar i el 2004 l'ajuntament del municipi empordanès va decidir homenatjar-lo dedicant-li una plaça situada molt a prop d'on havia viscut.

El seu germà Antoni va tenir vida completament diferent. Cinc anys més petit, va provar diverses ocupacions fins que el 1910 va començar a regentar una galeria fotogràfica de Figueres anomenada «Luz y Arte». Va estar al front del negoci al llarg d'una dotzena d'anys, durant els quals la galeria va anar canviant d'ubicació. Antoni es va casar amb la filla d'un diplomàtic de carrera. Arran de l'enllaç, el matrimoni es va traslladar a viure a Madrid i allà van tenir dos fills: César i Juan, que van seguir carrera militar. Malauradament, una vegada instal·lats a la capital espanyola, la pista d'Antoni Arderius Lesmary es perd i ens ha estat impossible esbrinar la data de la mort del fill petit del veterinari de Figueres.

**Xavier
Carmaniu
Mainadé**
Historiador
i periodista